

5 Cuntasaíocht vóta agus bainistíocht buiséid

- 5.1** Faigheann ranna agus oifigí Rialtais maoiniú bliantúil ón Státchiste chun a bhfeidhmeanna reachtúla a chomhlíonadh. Déantar soláthar do chaiteachas faoi 'vótaí' arna gceadú ag Dáil Éireann, agus clúdaíonn ceann amháin nó níos mó díobh feidhmeanna gach roinne nó oifige. Tugtar éifeacht dhlíthiúil chríochnaitheach do na vótaí san Acht Leithreasa bliantúil.
- 5.2** Ceaptar ceann gach roinne nó oifige mar 'oifigeach cuntasaíochta' le haghaidh an vóta/na vótaí ábhartha, agus oibleagáid reachtúil air cuntas leithreasa bliantúil a ullmhú le haghaidh gach seirbhíse vótáilte ábhartha, ina gcuirtear an toradh don bhliain i gcomparáid leis an tsuim a sholáthair Dáil Éireann. Tá na cuntais sin faoi réir iniúchadh ag an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste.
- 5.3** Foráladh leis an Acht Leithreasa, 2022, do chaiteachas dar luach iomlán €78.1 billiún ar sheirbhísí vótáilte (leithreasaí). Bhí sé sin le maoiniú ó €75.1 billiún a eisiúint ó Phríomh-Chiste an Státchiste chuig na vótaí (dá ngairtear deontais soláthair) agus trí úsáid a bhaint as fáltas vóta ionchais áirithe (dá ngairtear leithreasaí-i-gcabhair) dar luach €3 billiún. Ina theannta sin, tugadh maoiniú caipitil neamhúsáidte dar luach €819.3 milliún anonn ó 2021 lena chaitheamh in 2022, rud a d'fhág go raibh an maoiniú vóta iomlán a bhí ar fáil cothrom le €78.9 billiún.¹

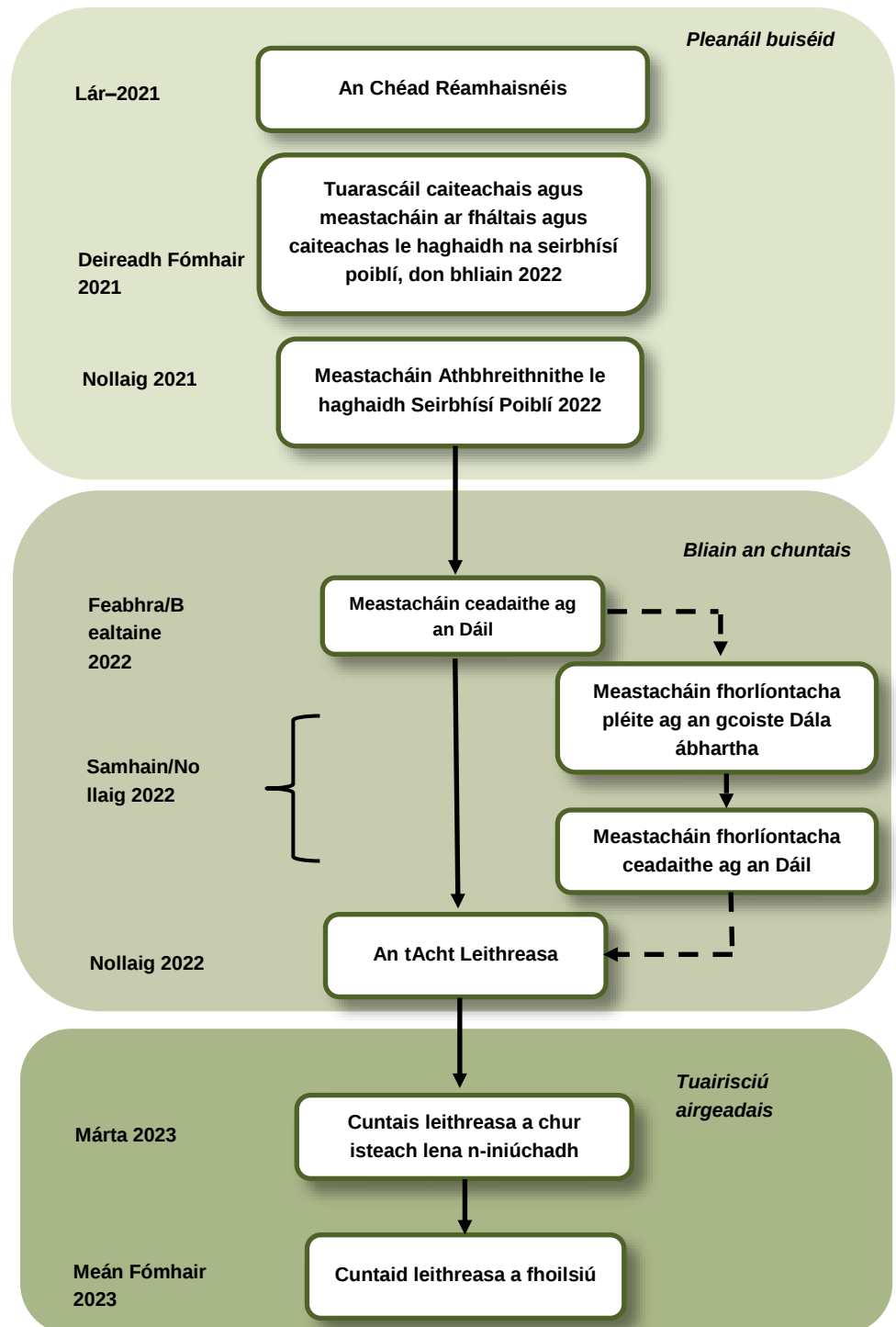
Torthaí iniúchtaí 2022 ar chuntais leithreasa

- 5.4** Tá iniúchtaí ar chuntais leithreasa 2022 le haghaidh na vótaí ar fad curtha i gcrích. Tá gach cuntas, i dteannta na tuarascála iniúcháireachta gaolmhaire, á gcur faoi bhráid Dháil Éireann in éineacht leis an tuarascáil seo.

Timthriall bliantúil caiteachais vótáilte

- 5.5** Ba cheart an tsuim a bhfuiltear ag súil leis go gcaithfear í ar gach seirbhís roinne a léiriú sna meastacháin ar chaiteachas a leagtar faoi bhráid na Dála lena gceadú. Feidhmíonn siad mar uasteorainneacha airgid thirim.
- 5.6** Sa chás go mbíonn coigeartuithe móra maoinithe ag teastáil i gcaitheamh na bliana tar éis don Dáil na meastacháin a cheadú, ní mór ceadú foirmiúil a lorg ón Dáil le haghaidh na gcoigeartuithe sin. Cuirtear é sin i gcrích tríd an bpróiseas meastachán forlíontach (féach Fíor 5.1). D'fhéadfaí an próiseas sin a úsáid chun airgead a aistriú idir cláir agus fo-mhírchinn chomh maith, más gá. Pléitear na mionsonraí a bhaineann leis na meastacháin fhorlíontacha a iarrtar ag na coistí Dála ábhartha (sa ráithe dheireanach den bhliain de ghnáth) sula lorgaítear ceadú ón Dáil féin.

¹ Nuair a bhíonn meastacháin agus tuairiscí maidir le caiteachas vótáilte á gcur i láthair, déanann an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe an Ciste Árachais Shóisialaigh agus an Ciste Náisiúnta Oiliúna a chur ar áireamh san ollchaiteachas vótáilte iomlán de ghnáth. Ní leithreasaí vótáilte iad sin, ach tá an Roinn den tuairim go dtugtar léargas níos cruinne ar chaiteachas iomlán an Rialtais má chuirtear ar áireamh sna cásanna sin iad.

Fíor 5.1 Seicheamh agus uainiú phróiseas meastachán 2022^a

Foinse: Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Nóta: a Tá tuilleadh mionsonraí maidir leis na meastacháin agus maidir leis an bpróiseas cuntas leithreasa leagtha amach sna Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí, a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

Éabhlóid na meastachán vóta in 2022

- 5.7** Sna Meastacháin Athbhreithnithe le haghaidh Seirbhísí Poiblí 2022, a foilsíodh i mí na Nollag 2021, rinneadh soláthar do mhaoiniú vótáilte iomlán arbh fhiú bheagnach €68.1 billiún é ar fud 45 vóta.
- 5.8** Cuireadh €7 billiún sa bhreis ar fáil sna meastacháin fhorlíontacha cheadaithe agus, dá bhrí sin, cuireadh soláthar (glan) comhiomlán €75.1 billiún ar fáil le haghaidh seirbhísí vótáilte sa bhliain 2022. Bhí an maoiniú cheadaithe trí mheastacháin fhorlíontacha in 2022 níos mó ná cúig oiread na suime in 2021 (€1.3 billiún).

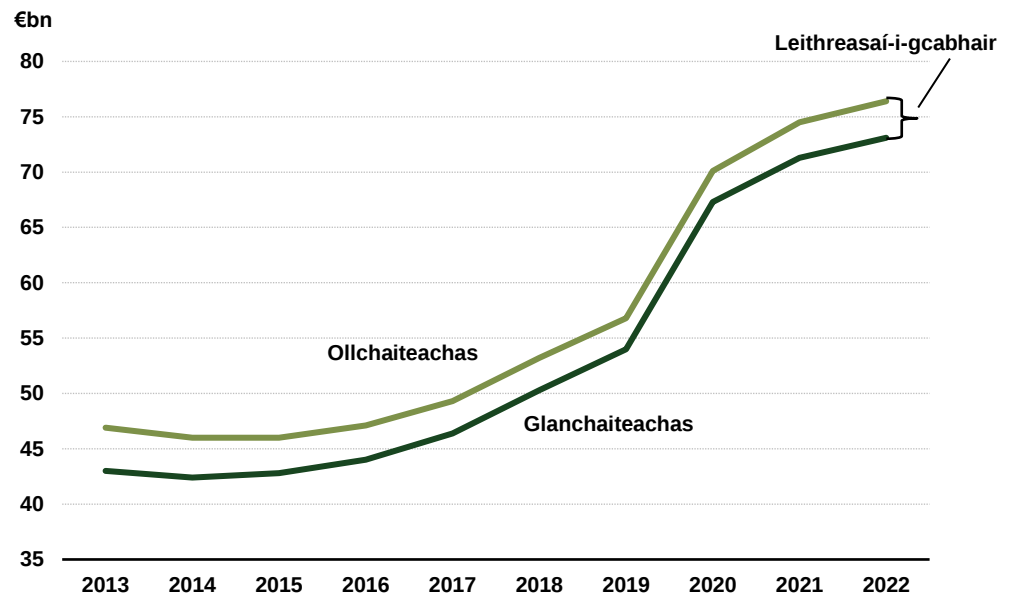
Leithreasaí

- 5.9** Tá achoimre ar na suimeanna a leithreasaíodh in 2022 le haghaidh seirbhísí poiblí vótáilte le fáil in Iarscríbhinn 5A (Fíor 5A.1). Tá an toradh don bhliain léirithe freisin, i dteannta na mbarrachas leithreasaí i gcomparáid le caiteachas.

Toradh vóta

- 5.10** Bhí an tsuim iomlán a chaith ranna agus oifigí in 2022 cothrom le €76.4 billiún (féach Fíor 5.2). I ndiaidh leithreasaí-i-gcabhair réadaithe a bhí cothrom le €3.3 billiún a bhaint, bhí an glanchaiteachas sa bhliain cothrom le €73.1 billiún.

Fíor 5.2 Olltoradh caiteachais vótáilte, 2013 — 2022

Foinse: Tuarascálacha ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí, 2013 go 2022, Iarscríbhinn 5A Fíor 5A.1

Vírmint na gcistí vótáilte le haghaidh tithíochta

- 5.11** Soláthraítear le fo-mhírcheann A.8 de Vóta 34 Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht maoiniú le haghaidh scéim iasachtaí caipitil agus fóirdheontas a n-oibríonn an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta (RTRÁO) í. Cuirtear an maoiniú ar fáil d'údaráis áitiúla chun costais iasachtaí caipitil a aisíoc leis an nGníomhaireacht Airgeadais do Thithe, agus chun maoiniú a chur ar fáil do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe chun na haonaid a chuirtear ar fáil faoin scéim a bhainistiú agus a chothabháil.
- 5.12** Sa mheastachán le haghaidh 2022, cuireadh €54.5 milliún ar fáil don scéim. Ba é an t-olltoradh don bhliain €62.7 milliún, i.e., róchaitheamh €8.2 milliún. Luaitear sa chuntas leithreasa go raibh caiteachas faoi fho-mhírcheann A.8 níos mó ná an soláthar mheastacháin *‘..... go príomha mar gheall ar ath-leithdháileadh €8 milliún d’fhéinmhaoiniú cánach maoinne áitiúla (CMÁ) a fheidhmiú do na ceithre údarás áitiúla i mBaile Átha Cliath.’*
- 5.13** Faoi shocrú seanbhunaithe, soláthraíonn Briogáid Dóiteáin Bhaile Átha Cliath — ar rannán de Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath í — seirbhís otharchairr i mórcheantar Bhaile Átha Cliath mar ghníomhairí d’Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS). Ba é an costas ar an tseirbhís sin a sholáthar le haghaidh 2022 ná €28 milliún (2021: €26 mhilliún). Sholáthair FSS €9.2 milliún i dtreo chostas na seirbhíse in 2022 (2021: €9.2 milliún). Bhí ar na ceithre údarás áitiúla i mBaile Átha Cliath íoc as an iarmhéid.
- 5.14** Lorg na ceithre údarás áitiúla maoiniú breise ó RTRÁO le híoc as na costais a bhain le seirbhís otharchairr Bhriogáid Dóiteáin Bhaile Átha Cliath. Mar sin féin, níl aon ról ná feidhm ag RTRÁO maidir le soláthar sláinte poiblí agus, dá réir sin, ní raibh sí in ann go dlíthiúil aon mhaoiniú díreach ón Stáchtiste a chur i dtreo na gcostas sin.
- 5.15** Chun an t-ualach airgeadais ar na húdaráis áitiúla a mhaolú, lorg agus fuair RTRÁO comhaontú ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe (RCPSPFNÁ) chun an tsuim a bheadh ar na húdaráis áitiúla a ghealladh de ghnáth ó fháltais CMÁ do sheirbhísí tithíochta a laghdú faoi €8 milliún agus, dá réir sin, méadaíodh a gcaiteachas lánroghnach faoi shuim choibhéiseach. Chuir sé sin ar chumas na n-údarás áitiúil a gcistí neamhshrianta a úsáid chun íoc as cuid de na costais seirbhíse otharchairr nár sholáthair FSS. Deonaíodh an ceadú ó RCPSPFNÁ don mhaoiniú sin a ath-leithdháileadh ar bhonn aonuaire, agus ní raibh feidhm aige ach maidir le 2022 amháin.
- 5.16** Mhéadaigh RTRÁO a íocaíochtaí leis na ceithre údarás áitiúla ó fho-mhírcheann A.8, chun ionadú a dhéanamh ar mhaoiniú CMÁ a bhí beartaithe roimhe sin don tithíocht. Chun é sin a bhaint amach, d’aistrigh RTRÁO airgead neamhchaite ó fho-mhírcheann A.6 (Scéim íocaíochta cúnaimh tithíochta) go fho-mhírcheann A.8, agus ceadú á fháil aige an athuair ó RCPSPFNÁ.¹

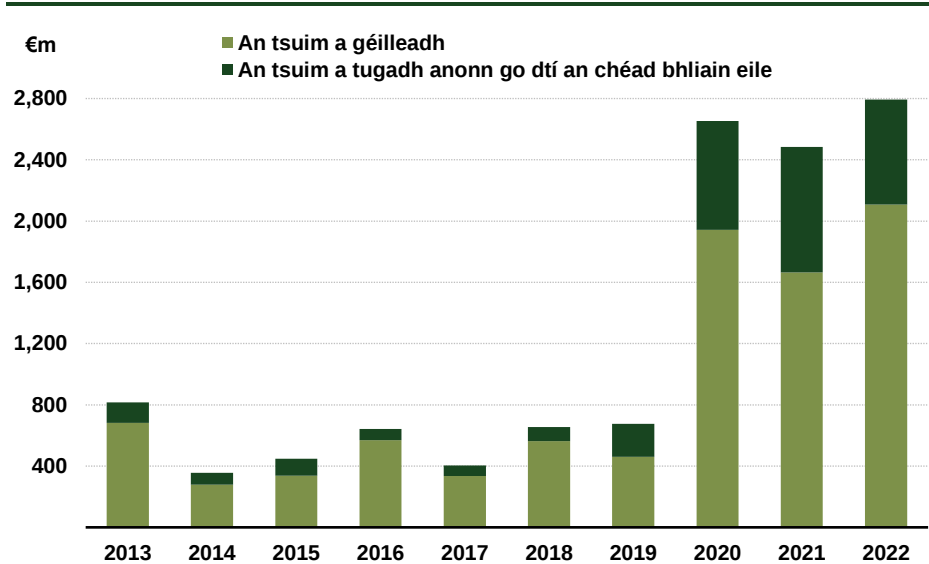
¹ Tugtar tuilleadh mionsonraí faoi vírmint agus ath-leithdháileadh maoinithe idir fo-mhírcheann i gcaibidil 4 den Tuarascáil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí 2021 dar teideal [Athdháileadh mhaoinithe vótáilte](#).

Bainistíocht barrachas vóta

- 5.17** Ní cheadaítear do ranna agus oifigí níos mó ná an tsuim a leithreasaíodh le haghaidh gach vóta a chaitheamh. I gcás go bhfuil an glanchaitheas sa bhliain níos lú ná an tsuim a cuireadh ar fáil, dlítear an barrachas a ghéilleadh don Státchiste.
- 5.18** Taifeadadh barrachas i ngach vóta in 2022. B'ionann barrachais 2022 agus €2,794 mhilliún (féach Fíor 5.3). As an tsuim sin, ceadaíodh €687 milliún san iomlán a thabhairt anonn go 2023. Bhí an t-iarmhéid €2,107 milliún le géilleadh.
- 5.19** Idir 2020 agus 2022, níor úsáideadh sna vótaí i mbliain na gcuntas méid mór acmhainní a chuir Dáil Éireann ar fáil (féach Fíor 5.3).
- 5.20** In 2022, taifeadadh in dhá vóta géilleadh mór neamhghnách mar chéatadán den soláthar meastacháin.
- Ghéill Oifig an Ard-Aighne (Vóta 3) €13.5 milliún nó beagán faoi bhun 40% den leithreasú iomlán.
 - Bhí barrachas €769 milliún (47% den leithreasú iomlán) ag an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta (Vóta 32). Den tsuim sin, d'iarchuir sí €54.5 milliún go 2023 agus ghéill sí €715 mhilliún.

Tá na cúiseanna leis an ngannchaitheamh a taifeadadh i ngach vóta nochta sna nótaí a ghabhann leis na cuntais leithreasa lena mbaineann.

Fíor 5.3 Leithreasaí barrachais, 2013 — 2022

Foinse: Tuarascálacha ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí, 2013 go 2022, larscríbhinn 5A Fíor 5A.2

An Ciste Náisiúnta um Éifeachtúlacht Fuinnimh

- 5.21** Bunaíodh an Ciste Náisiúnta um Éifeachtúlacht Fuinnimh (CNÉF) sa bhliain 2014 chun maoiniú iasachta a chur ar fáil do chomhlachtaí príobháideacha agus poiblí araon chun tacaíocht a thabhairt do chlár um éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú, agus chun forbairt margaidh le haghaidh bearta um éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú a chur chun cinn.¹ I ndiaidh úsáid a bhaint as CNÉF ar feadh roinnt blianta, beartaíodh go ndúnfaí é, agus go n-aistreofaí na hiarmhéideanna a bhí fágtha go dtí an Ciste Gníomhaithe ar son na hAeráide.

¹ Tugtar tuilleadh mionsonraí i gcaibidil 9 den Tuarascáil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí 2017 dar teideal [An Ciste Náisiúnta um Éifeachtúlacht Fuinnimh](#).

5.22 In 2021, aistríodh €160 milliún de mhaoiniú neamhchaite ó Vóta 29 Comhshaol, Aeráid agus Cumarsáid go CÉNF chun géilleadh na gcistí ar ais go dtí an Státhchiste a sheachaint ag deireadh na bliana, mar a cheanglaítear le gnáthrialacha bainistíochta vóta. Cheadaigh RCPSPFNÁ an t-aistriú sin go CÉNF faoi na coinníollacha seo a leanas

- ba shocrú aonuaire é nach ndéanfaí arís le haghaidh aon ghannchaitheamh caipitil amach anseo
- ní íocfaí na cistí ach amháin sa bhliain 2022, agus
- ní bhainfí úsáid as an maoiniú ach amháin le haghaidh cuspóirí sonraithe.

5.23 I gcomhréir leis an gcoinníoll 'cuspóirí sonraithe', leithdháileadh €100 milliún ar chlár iarfheistithe cónaithe agus pobail, agus leithdháileadh €60 milliún ar scéim ráthaíochta iasachta iarfheistithe cónaithe. Mar sin féin, cuireadh moill ar fhorbairt na scéime iasachta agus níor tabhaíodh aon airgead ina leith sa bhliain 2022.

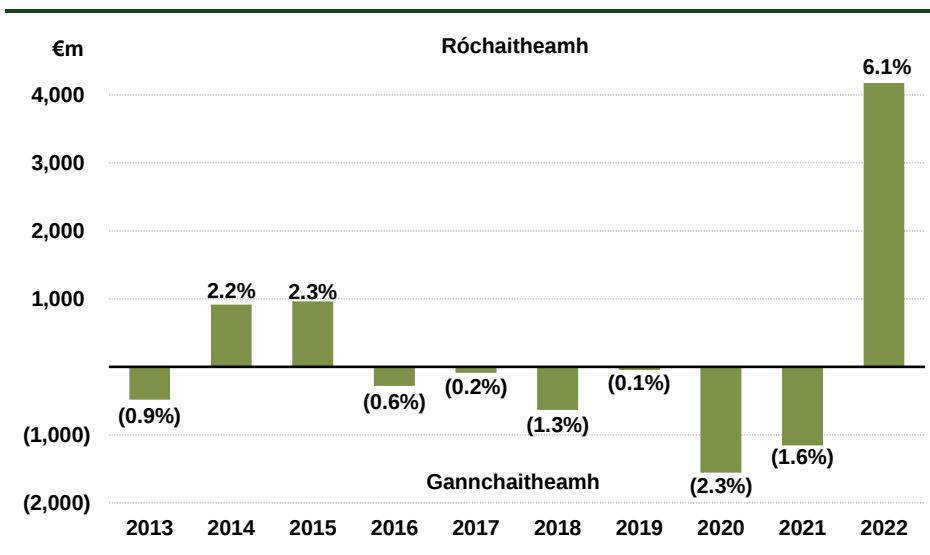
5.24 Den €100 milliún a leithdháileadh ar scéimeanna tacaíochta iarfheistithe cónaithe agus pobail, caitheadh €49 milliún trí mhodh aistrithe go hÚdarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann sa bhliain 2022.¹

5.25 Thug RCPSPFNÁ ceadú chun an €111 mhilliún a bhí fágtha a thabhairt anonn laistigh de CÉNF ag deireadh na bliana 2022 (€60 milliún don scéim ráthaíochta iasachta, agus €51 mhilliún do chlár iarfheistithe ÚFIÉ) do chaiteachas sa bhliain 2023.

Difríocht buiséid

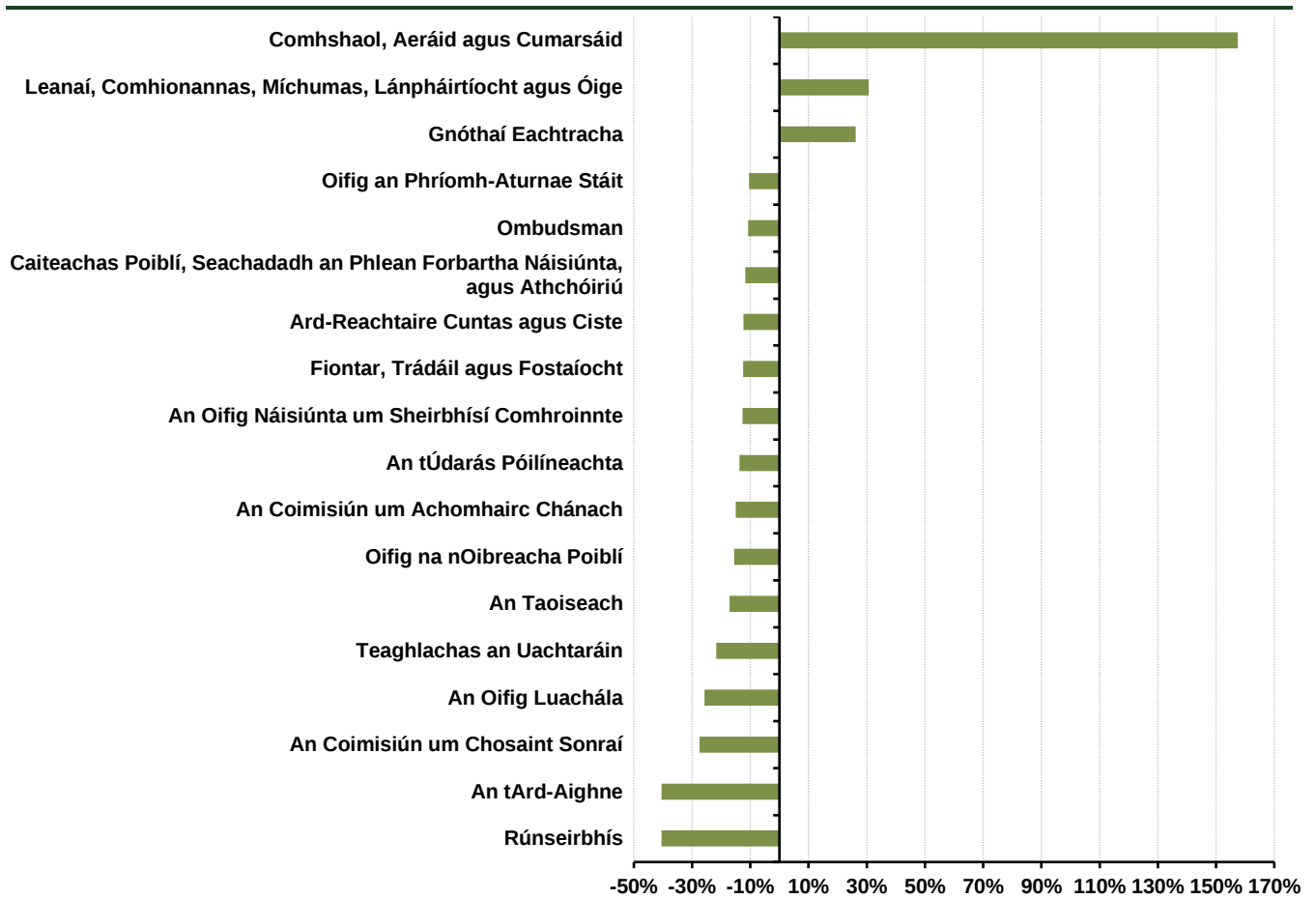
5.26 Léirítear réamhaisnéis na suime atá ag teastáil chun costas na seirbhísí atá le soláthar ó gach vóta a chlúdach sna suimeanna atá ceadaithe ag Dáil Éireann don bhliain 2022. Is ionann an difríocht buiséid agus an difríocht idir na meastacháin sin ar ghlancaiteachas agus an t-olltoradh iarbhair i mbliain ar leith.² Bhí an glancaiteachas €4.2 billiún níos mó ná an réamhaisnéis bhunaidh sa bhliain 2022. Ba é sin an chéad uair riamh ó 2015 i leith gur sháraigh an glancaiteachas comhiomlán an réamhaisnéis bhunaidh (féach Fíor 5.4).

Fíor 5.4 Difríocht idir glancaiteachas agus an buiséad, na vótaí uile, 2013 — 2022

¹ Tá níos mó faisnéise ar fáil i gcaibidil 8 Feidhmíocht scéimeanna áirithe iarfheistithe cónaithe.

² Tá foráil reachtúil ann lena gceadaítear leithdháilí caipitil neamhchaite a thabhairt anonn go dtí an bhliain dár gcionn don úsáid chéanna, le comhaontú ó RCPSPFNÁ. Sa tuarascáil seo, caitear le suimeanna mar sin a thugtar anonn mar chuid de na leithreasaí bliantúla (don bhliain dár gcionn).

Fíor 5.5 Difríocht glanchaiteachais, mar sciar den bhuiséad tosaigh, vótaí roghnaithe 2022

Foinse: Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

5.27 I gcás 13 vóta, bhí an t-olltoradh glanchaiteachais níos mó ná an meastachán bunaidh. Leagtar amach i bhFíor 5.5 an difríocht chomhréireach idir an caiteachas iarbhír agus an meastachán bunaidh sa bhliain 2022, do na vótaí sin inar mhó nó inar lú an difríocht ná deich faoin gcéad.

Difríocht buiséid sa Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide

5.28 Bhí an róchaitheamh céatadánach is airde ag Vóta 29 Comhshaol, Aeráid agus Cumarsáid i gcomparáid lena meastachán bunaidh (157%). Bhí sé sin mar gheall go príomha ar na bearta éigeandála a tugadh isteach de dheasca na bpraghsanna fuinnimh méadaithe. Níor cuireadh costas na gcreidmheasanna leictreachais a cuireadh i bhfeidhm i leith cuntais bhaile (€1.588 billiún) ar áireamh sa mheastachán bunaidh, ach soláthraíodh dó trí mheastacháin fhorlíontacha é .

5.29 Den chaiteachas €1.588 billiún a tabhaíodh ar scéimeanna sochar éigeandála costas leictreachais in 2022, bhain €793 mhilliún le creidmheasanna leictreachais a cuireadh i bhfeidhm i leith cuntais bhaile in 2023. Taifeadadh an tsuim sin mar réamhíocaíocht agus tá sí nochta sa ráiteas faoin staid airgeadais sa chuntas leithreasa ábhartha.

Athruithe i struchtúr vótaí sa bhliain 2022

- 5.30** Féadtar struchtúr ranna rialtais athrú ó bhliain go bliain chun léiriú a dhéanamh ar leithdháileadh fheidhmeanna na nAirí aonair, cruthú ranna nua nó cumaisc roinne. Tarlaíonn na hathruithe sin sa tréimhse díreach i ndiaidh an olltoghcháin de ghnáth, ach féadfaidh an Taoiseach iad a thionscnamh ag am ar bith i gcaitheamh a théarma/téarma.
- 5.31** Le héifeacht ón 1 Eanáir 2022 i leith, aistríodh freagracht as an mBinse Luachála ón Oifig Luachála go dtí an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta.
- 5.32** An 1 Feabhra 2023, tháinig an tOrdú Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, 2023, i bhfeidhm chun éifeacht dhlíthiúil a thabhairt d'athrú ainm a d'fhógair an Taoiseach an 17 Nollaig 2022. D'athraigh sé sin ainm na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe go dtí an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.
- 5.33** I gcaitheamh 2022, cruthaíodh i roinnt vótaí fo-mhírchinn nua chun cuntas a thabhairt i maoiniú forlíontach a soláthraíodh mar fhreagra ar eachtraí a tháinig chun cinn i rith 2022.
- Thabhaigh an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige caiteachas €515 mhilliún ar fho-mhírcheann nua i Vóta 40 chun taifead a dhéanamh ar chostais a bhaineann leis an méadú ar líon na dtairbhíthe cosanta sealadaí mar thoradh ar an gcoimhlint san Úcráin.
 - Chruthaigh an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide fo-mhírcheann nua i Vóta 29 agus thabhaigh sí caiteachas €151 mhilliún i dtaca le bearta éigeandála chun toilleadh giniúna leictreachais a mhéadú agus cúiteamh a dhéanamh ar easnamh féideartha leictreachais.
 - Chruthaigh an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta fo-mhírcheann nua i Vóta 32 le haghaidh scéim shealadach chun tacaíocht a thabhairt do ghnólachtaí freastal ar phraghsanna méadaithe fuinnimh. Soláthraíodh meastachán forlíontach €650 milliún i mí na Nollag 2022. Mar sin féin, bhí an t-olltoradh ar an bhfo-mhírcheann cothrom le €5.5 milliún amháin.
- 5.34** Tá níos mó faisnéise ar fáil sa chuntas leithreasa ábhartha.

Fáltais Státchiste

- 5.35** Dlítear gach fáltas de chuid ranna agus oifigí rialtais láir a thaisceadh leis an Státchiste, mura gcinneann Dáil Éireann go bhféadfai iad a úsáid mar leithreasai-i-gcabhair.
- 5.36** I measc na samplaí d'fháltais nach gcaitear leo mar leithreasai-i-gcabhair tá fáltais na hÉireann ó Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh, táillí an Údaráis Clárúcháin Maoine, fineálacha an Choimisiúin um Chosaint Sonraí agus fáltais ó fhíneálacha cúirte. Aistrítear iad sin chuig an bPríomh-Chiste, agus gairtear fáltais 'bhreise' Státchiste díobh. Is iondúil go dtugtar cuntas i bhfáltais amhantair ar an tslí sin freisin, lena n-áirítear fáltais ó dhíolacháin shuntasacha mhaoine, fáltais de bhun ioncam barrachais nó brabúis de chuid cuideachtaí Stáit, ús, díbhinní nó aisíocaíochtaí caipitil agus cúiteamh.

- 5.37** Tá na fáлтаí bhreise Státchiste a réadaíodh in 2022 léirithe sna nótaí a ghabhann leis na cuntais leithreasa ábhartha. Bhí na fáлтаí bhreise Státchiste a thaifead ranna agus oifigí cothrom le €394 mhilliún in 2022 (2021: €370 milliún). Tá faisnéis faoi shuim chomhiomlán na bhfáltas sin a tuairiscíodh i ngach cuntas leagtha amach in Iarscríbhinn 5A (Fíor 5A.3).

Tionchar an bhoilscithe ar chonarthaí comhpháirtíochta príobháidí poiblí

- 5.38** Is ionann Comhpháirtíocht Phríobháideach Phoiblí (CPP) agus socrú idir an earnáil phoiblí agus phríobháideach lena ngabhann comhaontú soiléir maidir le cuspóirí comhroinnte chun soláthar bonneagair phoiblí agus/nó seirbhísí poiblí ag an earnáil phríobháideach, rud a sholáthrófaí ar shlí eile trí sholáthar traidisiúnta earnála poiblí.
- 5.39** Tá mionsonraí faoi gach conradh CPP ar mhó a luach ná €10 milliún léirithe ar leithligh sna nótaí a ghabhann leis na cuntais leithreasa ábhartha. Bhí luach na gconarthaí CPP a thaifead ranna agus oifigí cothrom le €5.9 billiún in 2022 (2021: €5.1 billiún). Anuas ar na conarthaí nua a rinneadh, méadaíodh luach na gconarthaí uile ó 2021 go 2022 mar gheall ar bhoilsciú a bheith ní b'airde ná mar a tuaradh. Is é €88 milliún an tionchar measta iomlán a bhí ag boilsciú ar chonarthaí a bhí i bhfeidhm ag deireadh na bliana 2021. Chun tuilleadh mionsonraí a fháil faoi chonarthaí CPP, féach Iarscríbhinn 5A (Fíor 5A.4).

Iarscríbhinn 5A Olltoradh airgeadais Vóta

Soláthraíonn Dáil Éireann airgead le haghaidh gnáthsheirbhísí ranna agus oifigí rialtais trí mheastacháin a cheadú ar na suimeanna a theastaíonn le haghaidh na seirbhísí seo in imeacht bliana agus trí éifeacht reachtúil á tabhairt do na meastacháin sin san Acht Leithreasa bliantúil. Soláthraítear an caiteachas faoi shraith 'vótaí'. De réir an dlí, ní mór cuntas leithreasa a tháirgeadh le haghaidh gach vóta. Ní mór don chuntas mionsonraí a sholáthar maidir leis an toradh don bhliain i gcomparáid leis an tsuim arna cur ar fáil ag Dáil Éireann.

Tugtar i bhFíor 5A.1 achoimre ar leithreasaí le haghaidh seirbhísí poiblí in 2022, de réir vóta.

Léirítear i bhFíor 5A.2 an dóigh ar úsáideadh leithreasaí barrachais in 2022 — trí chaiteachas a iarchur go 2023 nó trí chaiteachas a ghéilleadh don Státhchiste.

Léirítear i bhFíor 5A.3 na fáiltais bhreise Státhchiste a taifeadadh in aghaidh gach vóta in 2022.

Tá míniú tugtha thíos ar roinnt de na téarmaí a úsáidtear sna táblaí.

Deontas soláthair	An t-airgead a dheonaigh (nó a vótáil) Dáil Éireann le haghaidh gach ceann de na seirbhísí poiblí.
Iarchurtha ó 2021	An tsuim maoinithe caipitil nár caitheadh sa bhliain 2021 agus a tugadh anonn lena caitheamh ar sheirbhísí caipitil sa bhliain 2022. Rinne Dáil Éireann tabhairt anonn na suimeanna sin a cheadú.
Leithreasaí-i-gcabhair	Fáiltais Roinne a bhféadfar iad a choimeád, le comhaontú ó Dháil Éireann, le hóc as costais an vóta lena mbaineann siad.
Iomlán na leithreasai	Suim an deontais soláthair, airgead iarchurtha 2021 (más ann dó) agus leithreasaí-i-gcabhair.
Barrachas don bhliain	Barrachas iomlán na leithreasai ag Dáil Éireann thar an ollchaiteachas in éineacht le barrachas ar bith ar leithreasaí-i-gcabhair. Dlítear an barrachas don bhliain a ghéilleadh don Státhchiste.
Géilleadh iarchurtha	An tsuim maoinithe caipitil nár caitheadh sa bhliain 2022 agus a tugadh anonn lena caitheamh sa bhliain 2023. Rinne Dáil Éireann tabhairt anonn na suimeanna sin a cheadú.
Barrachas le géilleadh	An tsuim airgid a leithreasaíodh sa bhliain 2022 ach nár caitheadh le linn na bliana agus nár iarchuireadh go 2023 agus, dá bhrí sin, arbh éigean í a ghéilleadh don Státhchiste.
Fáiltais bhreise Státhchiste	Fáiltais roinne nach leithreasaí-i-gcabhair an vóta iad, ach a ndéantar iad a aistriú go dtí an Státhchiste.

Fíor 5A.1 Achoimre ar leithreasaí le haghaidh seirbhísí poiblí in 2022, de réir vóta

Vóta	Seirbhís	An tsuim a leithreasaíodh				Olltoradh		Barrachas/easnamh			
		Deontais soláthair	Iarchurtha ó 2021	Leithreasai-i-gcabhair	Iomlán	Ollchaiteachas	Leithreasai-i-gcabhair	Glanchaiteachas	Ollbharrachas (oll-easnamh)	Barrachas/ (easnamh) i bhfáltais	Glanbharrachas don bhliain ^a
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1	Teaghlachas an Uachtaráin	4,750	—	83	4,833	3,829	110	3,719	1,004	27	1,031
2	Roinn an Taoisigh	38,025	—	909	38,934	32,367	864	31,503	6,567	(45)	6,522
3	Oifig an Ard-Aighne	33,286	—	705	33,991	20,445	631	19,814	13,546	(74)	13,472
4	An Phríomh-Oifig Staidrimh	103,485	—	2,120	105,605	102,071	2,531	99,540	3,534	411	3,945
5	Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí	51,277	—	820	52,097	50,878	831	50,047	1,219	11	1,230
6	Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit	49,658	—	850	50,508	45,442	996	44,446	5,066	146	5,212
7	Oifig an Aire Airgeadais	42,900	—	1,080	43,980	40,390	1,038	39,352	3,590	(42)	3,548
8	Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste	9,365	—	6,685	16,050	15,874	7,665	8,209	176	980	1,156
9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	441,102	493	55,322	496,917	491,699	64,152	427,547	5,218	8,830	14,048
10	An Coimisiún um Achomhairc Chánach	3,443	—	79	3,522	2,989	62	2,927	533	(17)	516
11	Oifig an Aire Chaiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe	46,525	—	2,905	49,430	44,902	3,852	41,050	4,528	947	5,475
12	Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	353,428	—	433,192	786,620	762,551	509,226	253,325	24,069	76,034	100,103

Vóta	Seirbhís	An tsuim a leithreasaíodh					Olltoradh		Barrachas/easnamh		
		Deontais soláthair	Iarchurtha ó 2021	Leithreasaí-i-gcabhair	Iomlán	Ollchaiteachas	Leithreasaí-i-gcabhair	Glanchaiteachas	Ollbharrachas (oll-easnamh)	Barrachas/ (easnamh) i bhfáltais	Glanbharrachas don bhliain ^a
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
13	Oifig na nOibreacha Poiblí	581,481	20,700	15,444	617,625	541,848	33,551	508,297	75,777	18,107	93,884
14	An tSaotharlann Stáit	11,056	—	1,096	12,152	11,725	1,070	10,655	427	(26)	401
15	Rúnseirbhís	2,000	—	—	2,000	1,189	—	1,189	811	—	811
16	An Oifig Luachála	19,441	325	785	20,551	15,163	492	14,671	5,388	(293)	5,095
17	An tSeirbhís um Cheapacháin Phoiblí	19,963	—	270	20,233	19,578	301	19,277	655	31	686
18	An Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	67,092	—	6,358	73,450	65,203	6,634	58,569	8,247	276	8,523
19	Oifig an Ombudsman	12,288	—	505	12,793	11,434	470	10,964	1,359	(35)	1,324
20	An Garda Síochána	2,035,325	—	124,795	2,160,120	2,153,194	130,515	2,022,679	6,926	5,720	12,646
21	Príosúin	403,697	3,601	10,409	417,707	412,631	11,142	401,489	5,076	733	5,809
22	An tSeirbhís Chúirteanna	129,334	3,648	36,133	169,115	163,564	35,836	127,728	5,551	(297)	5,254
23	An tÚdarás Clárúcháin Maoine	34,471	100	660	35,231	32,095	692	31,403	3,136	32	3,168
24	Dlí agus Ceart	422,891	5,122	100,446	528,459	501,840	103,485	398,355	26,619	3,039	29,658
25	Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas	7,533	—	81	7,614	7,610	101	7,509	4	20	24
26	Oideachas	9,816,335	—	391,216	10,207,551	10,176,293	408,847	9,767,446	31,258	17,631	48,889
27	Comhar Idirnáisiúnta	633,902	—	1,030	634,932	632,022	1,676	630,346	2,910	646	3,556
28	Gnóthaí Eachtracha	335,395	—	65,000	400,395	396,179	78,872	317,307	4,216	13,872	18,088
29	Comhshaol, Aeráid agus Cumarsáid	2,601,391	57,917	10,486	2,669,794	2,365,624	7,398	2,358,226	304,170	(3,088)	301,082
30	Talmhaíocht, Bia agus Muir	1,577,222	29,900	407,429	2,014,551	1,893,409	408,796	1,484,613	121,142	1,367	122,509

Vóta	Seirbhís	An tsuim a leithreasaíodh					Olltoradh		Barrachas/easnamh		
		Deontais soláthair	Iarchurtha ó 2021	Leithreasaí-i-gcabhair	Iomlán	Ollchaiteachas	Leithreasaí-i-gcabhair	Glanchaiteachas	Ollbharrachas (oll-easnamh)	Barrachas/ (easnamh) i bhfáltais	Glanbharrachas don bhliain ^a
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
31	Iompar	3,523,893	161,100	23,462	3,708,455	3,531,089	20,846	3,510,243	177,366	(2,616)	174,750
32	Fiontar, Trádáil agus Fostaíocht	1,495,929	79,660	62,396	1,637,985	884,674	78,577	806,097	753,311	16,181	769,492
33	Turasóireacht, Cultúr, Ealaíona, Gaeltacht, Spórt agus Meáin	1,023,424	18,400	252,606	1,294,430	1,227,785	237,455	990,330	66,645	(15,151)	51,494
34	Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht	5,872,039	275,800	61,089	6,208,928	5,632,481	71,378	5,561,103	576,447	10,289	586,736
35	Arm-Phinsin	274,974	—	4,963	279,937	278,353	5,064	273,289	1,584	101	1,685
36	Cosaint	812,211	—	24,220	836,431	835,922	33,659	802,263	509	9,439	9,948
37	Coimirce Shóisialach	12,615,148	1,200	291,085	12,907,433	12,817,407	352,730	12,464,677	90,026	61,645	151,671
38	Sláinte	23,144,408	104,000	440,920	23,689,328	23,664,752	458,409	23,206,343	24,576	17,489	42,065
39	An Oifig um Sholáthar Rialtais	19,429	35	400	19,864	18,293	471	17,822	1,571	71	1,642
40	Leanaí, Comhionannas, Míchumas, Lánpháirtíocht agus Óige	2,778,430	3,200	34,660	2,816,290	2,729,967	35,055	2,694,912	86,323	395	86,718
41	An tÚdarás Póilíneachta	3,856	—	70	3,926	3,399	72	3,327	527	2	529
42	Forbairt Tuaithe agus Pobail	335,448	16,860	53,250	405,558	389,242	55,667	333,575	16,316	2,417	18,733
43	Oifig Phríomhoifigeach Faisnéise an Rialtais	43,302	—	165	43,467	43,154	220	42,934	313	55	368
44	An Coimisiún um Chosaint Sonraí	22,949	—	285	23,234	16,876	233	16,643	6,358	(52)	6,306

Vóta	Seirbhís	An tsuim a leithreasaíodh				Olltoradh		Barrachas/easnamh			
		Deontais soláthair	Iarchurtha ó 2021	Leithreasaí-i-gcabhair	Iomlán	Ollchaiteachas	Leithreasaí-i-gcabhair	Glanchaiteachas	Ollbharrachas (oll-easnamh)	Barrachas/ (easnamh) i bhfáltais	Glanbharrachas don bhliain ^a
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
45	Breisoideachas agus Ardoideachas, Taighde, Nuálaíocht agus Eolaíocht	3,228,179	37,200	80,804	3,346,183	3,283,629	92,361	3,191,268	62,554	11,557	74,111
	Iomlán	75,081,680	819,261	3,007,268	78,908,209	76,371,061	3,264,033	73,107,028	2,537,148	256,765	2,793,913

Foinse: Cuntais Leithreasa 2022. Tá aon difríochtaí dealraitheacha sna hiomláin mar gheall ar shlánú.

Nóta: a Cuimsíonn an glanbharrachas barrachas iomlán na leithreasaí ag Dáil Éireann thar an ollchaiteachas in éineacht leis an mbarrachas (easnamh) ar leithreasaí-i-gcabhair.

Fíor 5A.2 Cur i bhfeidhm leithreasaí barrachais 2022, de réir vóta

Vóta	Seirbhís	Barrachas don bhliain	Géilleadh iarchurtha (go 2023)	Barrachas don ghéilleadh	An barrachas a géilleadh mar % den leithreasú iomlán
		€000	€000	€000	
1	Teaghlachas an Uachtaráin	1,031	—	1,031	21%
2	Roinn an Taoisigh	6,522	—	6,522	17%
3	Oifig an Ard-Aighne	13,472	—	13,472	40%
4	An Phríomh-Oifig Staidrimh	3,945	—	3,945	4%
5	Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí	1,230	—	1,230	2%
6	Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit	5,212	—	5,212	10%
7	Oifig an Aire Airgeadais	3,548	100	3,448	8%
8	Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	1,156	—	1,156	7%
9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	14,048	—	14,048	3%
10	An Coimisiún um Achomhairc Chánach	516	—	516	15%
11	Oifig an Aire Chaiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe	5,475	—	5,475	11%
12	Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	100,103	—	100,103	13%
13	Oifig na nOibreacha Poiblí	93,884	27,000	66,884	11%
14	An tSaotharlann Stáit	401	—	401	3%
15	Rúnseirbhís	811	—	811	41%
16	An Oifig Luachála	5,095	590	4,505	22%
17	An tSeirbhís um Cheapacháin Phoiblí	686	—	686	3%
18	An Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	8,523	1,200	7,323	10%
19	Oifig an Ombudsman	1,324	—	1,324	10%
20	An Garda Síochána	12,646	—	12,646	1%
21	Príosúin	5,809	3,205	2,604	1%
22	An tSeirbhís Chúirteanna	5,254	1,850	3,404	2%
23	An tÚdarás Clárúcháin Maoine	3,168	—	3,168	9%
24	Dlí agus Ceart	29,658	—	29,658	6%
25	Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas	24	—	24	0%
26	Oideachas	48,889	—	48,889	0%
27	Comhar Idirnáisiúnta	3,556	—	3,556	1%
28	Gnóthaí Eachtracha	18,088	2,250	15,838	4%
29	Comhshaol, Aeráid agus Cumarsáid	301,082	—	301,082	11%
30	Talmhaíocht, Bia agus Muir	122,509	27,500	95,009	5%

Vóta	Seirbhís	Barrachas don bhliain	Géilleadh iarchurtha (go 2023)	Barrachas don ghéilleadh	An barrachas a géilleadh mar % den leithreasú iomlán
		€000	€000	€000	
31	Iompar	174,751	137,956	36,795	1%
32	Fiontar, Trádáil agus Fostaíocht	769,492	54,500	714,992	44%
33	Turasóireacht, Cultúr, Ealaíona, Gaeltacht, Spórt agus Meáin	51,494	20,000	31,494	2%
34	Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht	586,736	340,000	246,736	4%
35	Arm-Phinsin	1,685	—	1,685	1%
36	Cosaint	9,948	—	9,948	1%
37	Coimirce Shóisialach	151,671	1,390	150,281	1%
38	Sláinte	42,065	—	42,065	0%
39	An Oifig um Sholáthar Rialtais	1,642	35	1,607	8%
40	Leanaí, Comhionannas, Míchumas, Lánpháirtíocht agus Óige	86,718	—	86,718	3%
41	An tÚdarás Póilíneachta	529	—	529	13%
42	Forbairt Tuaithe agus Pobail	18,733	14,500	4,233	1%
43	Oifig Phríomhoifigeach Faisnéise an Rialtais	368	—	368	1%
44	An Coimisiún um Chosaint Sonraí	6,306	—	6,306	27%
45	Breisoideachas agus Ardoideachas, Taighde, Nuálaíocht agus Eolaíocht	74,111	55,169	18,942	1%
Iomlán		2,793,914	687,245	2,106,669	3%

Foinse: Cuntais Leithreasa 2022. Anailís ó Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

Fíor 5A.3 Fáltais bhreise Stáitchiste 2022, de réir vóta

Vóta	Seirbhís	Fáltais a réadaíodh €000
1	Teaghlachas an Uachtaráin	—
2	Roinn an Taoisigh	96
3	Oifig an Ard-Aighne	—
4	An Phríomh-Oifig Staidrimh	—
5	Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí	—
6	Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit	50
7	Oifig an Aire Airgeadais	—
8	Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	—
9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	856
10	An Coimisiún um Achomhairc Chánach	—
11	Oifig an Aire Chaiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe	37
12	Aoisiúntas agus Liúntais Scoir	—
13	Oifig na nOibreacha Poiblí	—
14	An tSaotharlann Stáit	—
15	Rúnseirbhís	—
16	An Oifig Luachála	—
17	An tSeirbhís um Cheapacháin Phoiblí	—
18	An Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	—
19	Oifig an Ombudsman	—
20	An Garda Síochána	4,950
21	Príosúin	—
22	An tSeirbhís Chúirteanna	10,041
23	An tÚdarás Clárúcháin Maoine	75,309
24	Dlí agus Ceart	37
25	Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas	—
26	Oideachas	30
27	Comhar Idirnáisiúnta	—
28	Gnóthaí Eachtracha	—
29	Comhshaol, Aeráid agus Cumarsáid	260,195
30	Talmhaíocht, Bia agus Muir	—
31	Iompar	9,726

Vóta	Seirbhís	Fáltais a réadaíodh €000
32	Fiontar, Trádáil agus Fostaíocht	1,654
33	Turasóireacht, Cultúr, Ealaíona, Gaeltacht, Spórt agus Meáin	21
34	Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht	564
35	Arm-Phinsin	—
36	Cosaint	—
37	Coimirce Shóisialach	11
38	Sláinte	53
39	An Oifig um Sholáthar Rialtais	61
40	Leanaí, Comhionannas, Míchumas, Lánpháirtíocht agus Óige	8,851
41	An tÚdarás Póilíneachta	—
42	Forbairt Tuaithe agus Pobail	16
43	Oifig Phríomhoifigeach Faisnéise an Rialtais	—
44	An Coimisiún um Chosaint Sonraí	17,640
45	Breisoideachas agus Ardoideachas, Taighde, Nuálaíocht agus Eolaíocht	3,349
Iomlán		393,547

Foinse: Cuntais Leithreasa 2022. Anailís ó Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

Nóta: a Is glanfhigiúirí atá sna fáltais atá luaite.

Fíor 5A.4 Tionscadail chomhpháirtíochta próbháidí poiblí (CPP), 2021 agus 2022

Vóta	Seirbhís	Tionscadal CPP	lomlán ionchasach an tionscadail 2021	lomlán ionchasach an tionscadail 2022	Tionchar an bhoilscithe
			€000	€000	€000
13	Oifig na nOibreacha Poiblí	Ionad Comhdhála, Baile Átha Cliath	763,251	765,550	2,299
22	An tSeirbhís Chúirteanna	Ionad Cúirteanna Coiriúla	588,709	598,247	9,538
		Beart CPP	404,679	411,040	6,361
26	Oideachas	Cúig threoirscoil	282,616	283,701	1,085
		An 1ú beart	243,583	248,555	4,972
		An 2ú beart	330,016	339,557	9,541
		An 3ú beart	409,257	416,870	7,613
		An 4ú beart	209,094	213,999	4,905
		An 5ú beart	255,917	261,284	5,367
34	Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht	Beart tithíochta 1	339,726	344,847	5,121
		Beart tithíochta 2	292,211	294,267	2,056
45	Breisoideachas agus Ardoideachas, Taighde, Nuálaíocht agus Eolaíocht	Ceol-Scoil Chorcaí	219,140	224,223	5,083
		Cearnóga Ghráinseach Ghormáin	590,098	605,836	15,738
		Beart CPPIAO I ^a	—	717,667	—
		Coláiste Náisiúnta Muirí na hÉireann	187,694	196,275	8,581
Iomlán			5,115,991	5,921,918	88,260

Foinse: Cuntais Leithreasa 2022. Anailís ó Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

Nóta: a Áirítear tógáil sé fhoirgneamh nua thar roinnt campas ardoideachais sa Chomhpháirtíocht Phróbháideach Phoiblí um Bonneagar Ardoideachais (CPPIAO).